

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, 01104 Vilnius,
mob. tel. 8 600 38 904, el. p. rastine@tm.lt, <https://tm.lrv.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2022-04- Nr.

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO TEIKIMO

Teikiame Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos parengtą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Asmens vardo ir pavardės rašymo asmens tapatybę patvirtinančiuose ir kituose dokumentuose taisyklių patvirtinimo“ projektą (toliau – Projektas).

I. Sprendžiama problema	Projektas buvo parengtas įgyvendinant 2022 m. sausio 18 d. priimtą ir 2022 m. gegužės 1 d. įsigaliosiantį Lietuvos Respublikos asmens vardo ir pavardės rašymo dokumentuose įstatymą Nr. XIV-903 (toliau – Įstatymas), kurio 3 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad asmens vardo ir pavardės rašymo tvarka nustatoma Asmens vardo ir pavardės rašymo asmens tapatybę patvirtinančiuose ir kituose dokumentuose taisyklėse (toliau – Taisyklės). Šias Taisykles tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė.
II. Siūlomos priemonės	Siūloma detalizuoti Įstatyme įtvirtintas asmens vardo ir pavardės rašymo asmens tapatybę patvirtinančiuose dokumentuose, civilinės būklės aktų įrašuose ir kituose asmeniui Lietuvos Respublikoje išduodamuose oficialiuose dokumentuose taisykles.
III. Priemonių kaštai	Projektui įgyvendinti valstybės biudžeto lėšų nereikės.
IV. Nauda visuomenei	Priėmus Projektu siūlomus pakeitimus bus užtikrintas teisinis aiškumas dėl vardo ir pavardės rašymo asmens tapatybę patvirtinančiuose dokumentuose, civilinės būklės aktų įrašuose ir kituose asmeniui Lietuvos Respublikoje išduodamuose oficialiuose dokumentuose.

Vadovaujantis Įstatymu, Taisyklėse įtvirtinamos principinės nuostatos, kad Lietuvos Respublikos piliečio vardas ir pavardė Lietuvos Respublikos piliečio asmens tapatybę patvirtinančiuose dokumentuose ir civilinės būklės aktų įrašuose rašomi lietuviškais rašmenimis, laikantis Valstybinės lietuvių kalbos komisijos (toliau – Komisija) nutarimų¹, kitų teisės aktų² ar rekomendacijų dėl vardų ir pavardžių rašymo, taip pat atsižvelgiant į vardo ir pavardės formos skirtumus pagal lytį. Išimties, kai Lietuvos Respublikos piliečio vardas ir pavardė Lietuvos Respublikos piliečio asmens tapatybę patvirtinančiuose dokumentuose ir civilinės būklės aktų įrašuose gali būti rašomi nesilaikant minėtų reikalavimų, nustatytos Įstatymo 3 straipsnio 3 dalyje

¹ Komisijos 2022 m. sausio 6 d. nutarimas Nr. N-1 (190) „Dėl Lietuvių kalbos rašybos taisyklių patvirtinimo“ ir 2003 m. birželio 26 d. nutarimas Nr. N-2(87) „Dėl moterų pavardžių darymo“.

² Pavyzdžiui, Teisės laikinai ar nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje pažymėjimo išdavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Vidaus reikalų ministro 2019 m. vasario 22 d. įsakymu Nr. 1V-194 „Dėl Teisės laikinai ar nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje pažymėjimo išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“; Civilinės būklės aktų registravimo taisyklių, patvirtintų Teisingumo ministro 2016 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 1R-334 „Dėl Civilinės būklės aktų registravimo taisyklių ir Civilinės būklės aktų įrašų ir kitų dokumentų formų patvirtinimo“ ir kt.

ir 4 straipsnio 2 dalyje. Taisyklėse papildomai nurodoma, kad asmenvardžiai gali būti rašomi nesilaikant formos pagal lytį teisingumo ministro tvirtinamose asmens vardo ir pavardės keitimo taisyklėse³ nustatytais atvejais, kai leidžiama turėti kitai lyčiai būdingas vardo ir pavardės formas ar nesugramatintą pavardę, taip pat jeigu kitokia tos pavardės forma rašoma remiantis giminystės ryšiais (pagal tiesiąją ar šoninę giminystės liniją) susijusių moterų pavardžių rašymo tradicija⁴. Vadovaujantis Įstatymo 2 straipsnio 3 dalimi ir 3 straipsnio 3 dalimi, Taisyklėse detalizuojama ne lietuvių tautybės Lietuvos Respublikos piliečio vardų ir pavardžių rašymas, t. y. šių asmenų tautinio vardyno asmenvardžiai gali būti rašomi lotyniškos abėcėlės rašmenimis (be diakritinių ženklų) (išskyrus tokias pat raides su diakritiniais ženklais, kaip lietuvių kalbos abėcėlėje) ir pagal tos tautinės kalbos rašybos ir darybos taisykles, jeigu Lietuvos Respublikos piliečio, o, kai rašomas vaiko vardas ir pavardė – tėvų ar vieno iš jų, tautybė Lietuvos Respublikos gyventojų registre nurodyta kita negu lietuvių.

Remiantis Įstatymo 3 straipsnio 5 dalimi, Taisyklių II skyriuje detalizuojama užsieniečių ir jų vaikų (kai tėvai yra abu užsieniečiai) vardų ir pavardžių nurašymo ir perrašymo į civilinės būklės aktų įrašus ir kitus oficialius dokumentus tvarka. Atkreiptinas dėmesys, kad jeigu užsienietis neturės asmens tapatybės dokumentų, įvardintų Civilinės būklės aktų registravimo taisyklių⁵ 14 ir 37 punktuose, civilinės būklės aktų registravimo paslaugos jam negalės būti suteiktos. Užsieniečio, kurio duomenų nėra Užsieniečių registre, Gyventojų registre ar kuris neturi asmens tapatybę patvirtinančių dokumentų, vardas ir pavardė Lietuvoje išduodamuose oficialiuose dokumentuose rašomi remiantis dokumentais, nurodytais teisės aktuose, reguliuojančiuose užsieniečių buvimą ir gyvenimą Lietuvos Respublikoje, ar šiuose teisės aktuose nustatyta tvarka gautais duomenimis⁶.

Taisyklių III skyriuje detaliau reguliuojamos Įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje nustatytos vardų ir pavardžių nurašymo ir perrašymo taisyklės. Jeigu vardas ir pavardė, dokumento šaltinyje įrašyti lotyniško pagrindo rašmenimis, jie nurašomi paraidžiui lotyniškos abėcėlės rašmenimis (be diakritinių ženklų), jeigu nelotyniško pagrindo rašmenimis – perrašomi lotyniškos abėcėlės rašmenimis (be diakritinių ženklų) laikantis transliteravimo lotyniškos abėcėlės rašmenimis (be diakritinių ženklų) taisyklių. Jeigu asmuo, kurio asmenvardžiai dokumento šaltinyje įrašyti nelietuviškais rašmenimis, pageidauja asmenvardžius rašyti lietuviškais rašmenimis, asmenvardžiai nurašomi ar perrašomi laikantis Valstybinės lietuvių kalbos komisijos tvirtinamų transkripcijos taisyklių (pagal apytikslį tarimą), o, jeigu tokių taisyklių nėra, – nurašoma paraidžiui ar perrašoma laikantis teisės aktų ar rekomendacijų, nustatančių vardų ir pavardžių transliteravimą.

Akcentuotina, kad vardas ir pavardė gali būti nurašomi paraidžiui nuo lotyniško įrašo lotyniškos abėcėlės rašmenimis ir su diakritiniais ženklais, kurie yra lietuvių kalbos raidyne (ą, ę, į, ū, ū, è, č, š, ž). Vardas ir pavardė taip pat gali būti nurašomi nuo dokumento šaltinio su

³ Asmens vardo ir pavardės keitimo taisyklės, patvirtintos Teisingumo ministro 2016 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 1R-333 „Dėl Asmens vardo ir pavardės keitimo taisyklių patvirtinimo“, 9.12 papunktis ir 92 punktas.

⁴ Pavyzdžiui, tėvo pavardė yra *Šicus* ir mergaitės pavardė turėtų būti rašoma *Šicaitė*, bet pavardė pagal giminės moterų pavardžių darymo tradicijas rašoma *Šicutė*; iš nelietuviškos vyro pavardės *Fedč* moters pavardė gali būti rašoma nesugramatinta – *Fedč* arba rašoma pagal lietuvių kalbos taisykles – *Fedčaitė*, *Fedčė*. Žr. Komisijos interneto svetainę: <http://www.vlkk.lt/aktualiausios-temos/asmenvardziai>.

⁵ Civilinės būklės aktų registravimo taisyklės, patvirtintos Teisingumo ministro 2016 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 1R-334 „Dėl Civilinės būklės aktų registravimo taisyklių ir Civilinės būklės aktų įrašų ir kitų dokumentų formų patvirtinimo“.

⁶ Pavyzdžiui, Kolegialių institucijų 2014 m. balandžio 23 d. įsakymas Nr. A1-229/IV-289/V-491 „Dėl Lietuvos Respublikoje nustatytų nelydimų nepilnamečių užsieniečių, kurie nėra prieglobsčio prašytojai, amžiaus nustatymo, apgyvendinimo ir kitų procedūrinių veiksmų tvarkos aprašo patvirtinimo“; Vidaus reikalų ministro 2005 m. spalio 12 d. įsakymas Nr. 1V-329 „Dėl Leidimų laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje užsieniečiams išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

papildomais ženklais (apostrofa, skliaustai, brūkšnelis ar taškas: „“, „“, „-“, ir „()“)⁷, nurodytais teisės aktuose, reglamentuojančiuose dokumentų sudarymą ir (arba) išdavimą⁸.

Taisyklių 20 punkte detalizuojama, kad tuo atveju, kai pageidaujama asmenvardžius lotyniškos abėcėlės raidėmis (be diakritinių ženklų) rašyti Įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, asmenvardžiai šiais rašmenimis turi būti įrašyti dokumento šaltinyje kitos valstybės pilietybės turėjimo laikotarpiu. Dokumento šaltiniu nelaikytini dokumentai, išduoti ir (arba) sudaryti ne lietuvių kalba dabartinėje Lietuvos teritorijoje iki 1990 m. kovo 11 d. (ne Lietuvos valstybingumo laikotarpiais).

Kartu pastebėtina, kad Projektas nereguliuoja asmens vardo ir pavardės keitimo pagrindų. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinės būklės aktų registravimo įstatymo 24 straipsnio 1 dalimi, Teisingumo ministras nustato asmens vardo ir pavardės jam sudarytame civilinės būklės akto įrašė keitimo pagrindus ir tvarką⁹.

Projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus. Projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų.

Projekte naujų terminų, vertintinų Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo nustatyta tvarka, nenumatyta.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, Projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

Projektas strateginio lygmens planavimo dokumentams neprieštarauja. Projektas neįgyvendina Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72.

Dėl Projekto konsultuotasi su Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, Migracijos departamentu prie Vidaus reikalų ministerijos, Tautinių mažumų departamentu prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Komisija, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga, Lietuvos savivaldybių asociacija, Lietuvos istorijos institutu, Valstybės įmone Registrų centru ir visuomene paskelbus Projektą Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje.

Užsienio reikalų ministerija, Kultūros ministerija, Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga, Lietuvos savivaldybių asociacija, Lietuvos istorijos institutas, Migracijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, Tautinių mažumų departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės informavo, kad dėl Projekto pastabų neturi. Projektas patikslintas pagal Valstybės

⁷ Lietuvos Respublikos gyventojų registro 2022 m. kovo 29 d. duomenimis Gyventojų registre buvo registruota 107 Lietuvos Respublikos piliečiai, 243 asmenys be pilietybės ir kitų valstybių piliečiai, kurių asmenvardžiuose įrašyti ženklai „“, „“, „()“. Įtraukus ženklą „-“, tokių asmenų skaičius ženkliai didesnis – 27079 Lietuvos Respublikos piliečių, 1712 asmenų be pilietybės ir kitų valstybių piliečių, kurių asmenvardžiuose įrašyti ženklai „-“, „“, „“, „()“. Pastebėtina, kad Komisijos nuomone, lietuvių kalbos požiūriu tokie ženklai turėtų būti perteikiami, jei tik leidžia techninės galimybės, o teisės aktuose nenurodyta kitaip (žr. Komisijos interneto svetainę: <http://www.vlkk.lt/naujienos/pakomisiu-naujienos/apie-asmenvardziu-klausimus-2020-metais>).

⁸ Pavyzdžiui, Teisės laikinai ar nuolat gyventi Lietuvoje pažymėjimo išdavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Vidaus reikalų ministro 2019 m. vasario 22 d. įsakymu Nr. 1V-194 „Dėl Teisės laikinai ar nuolat gyventi Lietuvoje pažymėjimo išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 11 p. Taip pat rengiamas Civilinės būklės aktų registravimo taisyklių, patvirtintų Teisingumo ministro 2016 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 1R-334 „Dėl Civilinės būklės aktų registravimo taisyklių ir Civilinės būklės aktų įrašų ir kitų dokumentų formų patvirtinimo“, projektas.

⁹ Asmens vardo ir pavardės keitimo taisyklės, patvirtintos teisingumo ministro 2016 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 1R-333 „Dėl Asmens vardo ir pavardės keitimo taisyklių patvirtinimo“.

įmonės Registrų centro ir dalį Komisijos bei Vidaus reikalų ministerijos pastabų. Kita dalis Vidaus reikalų ministerijos pateiktų pastabų, į kurias Teisingumo ministerija siūlė neatsižvelgti, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728, 33 punkto reikalavimais, iki Projekto pateikimo Vyriausybei buvo aptarti su ministerijos specialistais darbo tvarka, siekiant pašalinti iškeltas abejones. Teisingumo ministerijos pateiktiems neatsižvelgimo į likusias pastabas argumentams pritarta ir toliau pastabos nebeteikiamos. Papildomai darbo tvarka Projekto patikslinimai buvo suderinti su Lietuvos istorijos institutu ir Komisija. Dėl Komisijos pastabų, į kurias neatsižvelgta, teikiama derinimo pastaba.

Projektą parengė Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos Teisinių paslaugų politikos grupės (vadovė Jolita Sinkevičiūtė, tel. 8 614 67611, el. p. jolita.sinkeviciute@tm.lt) vyresnioji patarėja Neringa Keršienė, tel. 8 671 85662, el. p. neringa.kersiene@tm.lt.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Asmens vardo ir pavardės rašymo asmens tapatybę patvirtinančiuose ir kituose dokumentuose taisyklių patvirtinimo“ projektas, 4 lapai.
2. Derinimo pažyma, 6 lapai.
3. Suinteresuotų institucijų raštai, 16 lapų.

Teisingumo ministrė

Evelina

Dobrovolska

Neringa Keršienė, 8 671 85662 , el. p. neringa.kersiene@tm.lt